

zaostajajo v vseh drugih kmetijskih strokah, kakor v sadjarstvu, živinoreji, poljedelstvu i. t. d., kar bi z ozirom na zelo ugodno lego in podnebje mnogim več donášalo, kakor vinarstvo, katero sedaj z novo ameriško trto pri pomanjkanju silno dragih delavcev mnogo več stane, kakor v prejšnji dobi. Z ozirom na predstoječe je res zelo potrebna ustanovitev kmetijsko-strokovne šole v brežiškem okraju, katera naj bi imela, ako je sploh to mogoče, učni oddelek za pletenje jerbasa, ker velika škoda je, da se trtice ali šibice za pletenje jerbasa, katere se tukaj v veliki množini pridelujejo, odpošiljajo na Primorsko in Laško, od koder potem dobivamo jerbasa.

Želeti bi bilo, naj bi tukajšnji uplivni rodoljubi v tej zadevi že vendar kaj ukrenili, ker se, kakor je znano, žalibog od umestne strani za nas uboge Slovence le bore malo stori. Posebno mi, ki bivamo na skrajnem delu nam drage štajerske dežele, smo že takorekoč pozabljeni.

Ne ostaja nam toraj nič drugega, kakor da se ravnamo po znanem reku: „Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.“ V tem smislu delovalo se je zadnja leta v Pišecah, katere so se takorekoč prelévile.

Ustanovila se je posojilnica, bralno in tamburaško društvo, c. k. brzojavni in poštni urad z dvakratnim voznim prometom na dan. Občina si je oskrbela prostorno lastno sejmišče, lastno občinsko hišo z vinogradom, kupila najlepši stavbeni prostor v Pišecah, kjer je postavila krasno petrazredno šolsko poslopje, katera stavba je žalibog potisnila do sedaj res v gmotnem oziru na dobrem stoječe občino v dolgove. Kljub temu si občina prizadeva, še novih sejmov dobiti, vodovod postaviti, kateri bi iz občinskega tik župnišča ležečega močnega vrelca privajal vodo k posameznim hišam. Deluje se že mnogo let za napravo prepotrebne okrajne ceste, kot zveza s sosedno bizeljsko občino, ker bi ista olajšala in povzdignila promet obeh občin.

Občinski odbor Pišee spomnil se je v svoji seji dne 25. marca t. l. tudi svojih dveh mnogozaslужnih mož, ter iste imenoval svojim častnim občanom in sicer: Gospoda Antona Kokot, nadučitelja v pokoju, kateri je tukaj nad 40 let marljivo in hvalevredno deloval, in gosp. Franca Gerec, veleposestnika in tukajšnjega narodnega trgovca za njega obče zasluže, posebno za mnoge dobrote, skazane tukajšnjim ubožcem.

Častne diplome bodo se dotičnim v kratkem izročile. Rad bi še omenil o tukajšnjih štajercih in iz sosednih občin, pa se bojim gospod urednikovih škarij, torej isto prihodnjic. Pišecan.

Marten na Vestfalskem. Slovenci po Vestfalskem in ob Reni se to leto posebno srečne počutimo! Pred prazniki so nas namreč obiskali slovenski gospodje misijonarji. Dne 15. aprila so gospodje v Hambornu, ki je središče tukajšnjih Slovencev, srečno sv. misijon dokončali in dne 16. aprila so odpotovali nazaj v domovino. Večina nas Slovencev žaluje za njimi, ker mi bi radi, da bi vedno med nami ostali. Tukaj v Martenu so nas gospod o. Emerik Mirko posamezne po kolonijah obiskali. Potem smo šli v tukajšno farno cerkev, ki je posvečena sv. Družini. Ko so nastopili na prižnici in nas v maternem jeziku pozdravili, se je marsikateremu porosilo oko veselja in sreče, da vsaj enkrat v letu slišimo materno besedo na sv. mestu. Malo nas je tukaj slovenskih naseljencev, vendar pa se je petje lavretanskih litanij tako ubrano razlegalo, da se je posebno domačemu g. župniku dopadlo, čeprav nas niso nobene besede razumeli. Pa so rekli, da Slovenci lepše pojejo kakor Poljaki. Ako še ostane naprej to število Slovencev, treba bi bilo misliti, kako bi se dalo narediti, da bi se stalno naselil en slovenski duhovnik v teh krajih in nam po vsem Vestfalskem in na Reni pastiroval. Dragi rojaki v domovini, pomagajte nam do napredka, da bi Slovenci dobili sem enega stalnega gospoda. V Martenu se snuje Avstrijsko rudarsko društvo za Slovence. Vrlo!

Pittsburg v Severni Ameriki, dne 13. aprila 1905. Po lastni skušnji svarim vas, dragi mi rojaki Slovenskega Štajerja, v vaš lastni prid, da se nikakor ne izseljujete iz vaših ljubeznivih slovenskih domov tako nepremišljeno in v obilnem številu v to zapuščeno in žalostno Ameriko. Vzroki so sledeči: Tukaj je vse prenapolnjeno z delavci. Samo od meseca prosinca do konca meseca sušca prišlo je sem nič manj nego 74.000 delavcev kruha iskat. Lahko si mislite, da še prihajajo vedno bolj in bolj; pritisk je ogromen po vseh tovarnah in rudokopih, tako da delavcem ne morejo delodajalci dovolj z delom postreči, temveč odtrgajo še prejšnjim delavcem plačo vsled tega, ker jih imajo dovolj na razpolago, a novi privandrovci pa tavajo okoli brez vsakega opravka in kratijo in tratijo najdražje kar je na svetu, namreč zlati čas. Mislite si, dragi Slovenci, da tukaj ni vedno dosti dela. Pisec teh vrst sem srečen, ako dobim trikrat v tednu delo, a druge dni ne zaslužim nič, akoravno sem vajen dela in sem že dalj časa v Ameriki. In zakaj to, ker je preveliko delavcev, ki čakajo dela.

Svarim vas tudi, dragi mi rojaki, z ozirom na vaš duševni blagor. Vedite, tukaj v Ameriki ne boste videli in ne slišali mnogo krščanskega, temveč šopiri se očitno pohujšanje, nevera in bogokletstvo, ter zaničevanje matere božje Marije in vsega, kar je krščanskega, sv. zakramentov in vseh drugih krščanskih dolžnosti. Kristjana tukaj grozno osramotijo. Ženijo se po civilnem zakonu na 3 leta tudi naši Slovenci. Nekateri lažejo, da so samskega stanu, akoravno so pustili doma ženo in kopo otrok.

Amerika je tudi silno nevaren kraj. Tukaj se ne vpraša mnogo po umoru in uboju, kakor v Avstriji. Nič ni mar gosposki za človeško zdravje ter obstanek in življenje, ampak pravijo, saj ljudij je itak preveč na svetu.

Kaj je temu vzrok, dragi rojaki, da se v tako ogromnem številu podajate v Ameriko? Gotovo ne greste radovoljno in iz prevzetje ali radovednosti. Nikakor ne! Prisiljeni ste, kar sam predobro znam in kar je tudi mene pognalo prek velikanske morske mlake. Žalibog, da so nas slabe razmere tako daleč pripeljale. Posušil se nam je vir, iz katerega smo zajemali takorekoč naše začasno življenje, denar, in to so bile lepe zelene gorice, katere so nam donášale leto za letom obilo potrebne denarja, s katerim smo se borili za naš obstanek. Ali zdaj je vsahnil ta vir zaradi trtne uši in več drugih njenih sovražnikov za dolga časa. To je krivo tako obžalovanja vrednega položaja našega. Navrh nam pa še tudi gosposka nalaga neznosne zemljiščne davke vedno večje in večje, namesto da bi nam jih bila znižala, ter nam podelila brezobrestna posojila, za katera smo prosili že pred tremi leti. Žalibog, nismo bili uslišani, gosposka srca bila so pretrda, da bi se bila o pravem času omehčala za blagor in obstanek tako prepotrebne kmetijskega stanu, ter mu podelila še v pravem času zaželjeno podporo.

Tam blizu Sotle na Sp. Štajerskem je krivo propadu kmetijskega stanu, kar je meni prav dobro znano, ker gosposka ne dovoli v tamošnjem okrožju boljše poti ali ceste do bližnjega mesta Celje in najbližnje železniške postaje. Leto za letom odbijejo to prepotrebno vozno pot, navzlic mnogoštevilnim tamošnjim kmetom, kateri so vsak po svoji moči obljubili za to cesto prostovoljno denar in drugo potrebno gradivo.

Tako se poda marsikateri kmet v daljni, tuji svet, v Ameriko, iskat boljšega obstanka. In pri tem se jih ponesreči telesno in duševno na tisoče.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Umrli je na Spodnjem Bregu pri Ptujju dne 27. aprila po 14 letni mučni bolezni g. Alojzij Jurca, brat g. Ant. Jurca,

veleposestnika na Ptujju. — Dne 28. aprila pa je umrl tudi na Bregu pri Ptujju gospod Franc Leskoschegg (Leskovšek!) po kratki bolezni v najboljši moški dobi; bil je zagrizen sovražnik Slovencev! Naj mu sveti večna luč! — Umrli je v Mozirju dne 28. m. g. dr. F. Böhm, okrožni zdravnik.

Nemška surovost. Včeraj, dne 3. t. m. je bila v Narodnem domu v Mariboru pevška vaja bralnega in pevskega društva „Maribor“ v I. nadstropju. Med petjem priletel naenkrat kakor jajce debel kamen skozi okno. K sreči je zadel ob mizo in od tam zletel nekemu gospodu v prsa. Velika nesreča pa bi se bila lahko zgodila, če bi bil priletel kamen komu v glavo. Torej niti v lastni hiši niso Slovenci v Mariboru več svojega življenja varni. Take posledke ima grdo in nesramno psovanje mariborske nemške cunje „Marb. Zeitung“!

Pozor, posestniki konj! V Mariboru in okolici se je pojavil pri konjih srab (garje). Vsak, ki opazi na svojem konju tako bolezen, mora to takoj naznaniti občinskemu uradu, sicer bo kaznovan z globo 600 kron ali pa z dvamesečno ječo. Znaki te bolezni so: na vratu in na ramah nastanejo majhne bule, kjer izpadejo lasi in postane krasta. Konj grize in praska, ker ga vse srbi. Zato se tudi vrže na tla in se valja.

Kmet, uboga para! Naša dežela je napravila mnogo trtnic, da bi pomagala kmetu. Toda trtnice ne donášajo kmetu one koristi, kakor bi bilo želeto. Po vseh zasebnih trtnicah se dobe letos trte za nasad po 5 gld., v deželnih trtnicah pa po 8 gld. In zraven še mora kmet pri daci plačevati različne direktorje in inspektorje trtnic! Toda da bi se bile trte kaj vredne! Iz deželne trtnice v Kamnici je dobil neki kmet 500 trt, pognalo jih je med 100 komaj 14. Predlanskim je naročil neki kmet 600 trt iz Lembaha, dobil je večinoma suhe trte. Neki kmet iz Ruš je naročil 1000 trt, a komaj 100 jih je pognalo. Kar pa je v trtnicah kaj vredno, tega pa ne dobijo kmetje, ampak meščani in baroni. Letos se je židovskemu potomcu baronu Rosmanitu dovolilo, da si je izbral 20.000 najlepših trt, kmet pa si ne sme izbirati. Seveda, ko je Stiegler v Gradcu izvedel, da vlada med kmeti razburjenje, ker se je Rosmanitu dovolila izbira in ker je Stiegler sam bil zraven pri tem, naročil je voditeljem trtnic, naj sedaj tudi kmetom puste izbirati. Kmetje pa, ki so vedeli, da si je Rosmanit boljše trte izbral, niso hoteli iti več po slabše trte! Tako deželna vlada skrbi za naše kmete! Vse, kar se stori, mora kmet plačevati, koristi pa imajo drugi!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Tukajšnja šola so zaprli zaradi ošpic, na katerih je baje čez 50 otrok bolanih. — Prvega majnika je pel v trojiški cerkvi svojo drugo sv. mašo preč. g. novomašnik P. Pavel Potonik od Sv. Urbana, frunčiskan slovenske provincije. Došli gospodje so občudovali krasno trojiško cerkveno petje.

Sv. Anton v Slovenskih goricah. Po kratki mučni bolezni je umrl dne 25. apr. mladenič Matija Osterc. Imel bi te dni iti k nabornu — in res je šel. . . . Boter mu je bil obljubil za ta veseli dan goldinar in ga je tudi dal — za sv. mašo. Rajni Matija je bil ud Marijine družbe. Slovesen pogreb je pričal, kako priljubljen je bil rajni med svojimi tovariši. N. p. v m.!

Od Sv. Bolfenka pri Središču. Naš krajan, gospod Karol Mikel, ravnatelj nemške deželne višje realke v Kromerizu, stopi koncem meseca julija t. l. na lastno prošnjo v pokoj. Visoki moravski deželni odbor mu je zaradi njegovega nad tridesetletnega vestnega in uspešnega delovanja na srednjih šolah dovolil popolno dosedanje plačo kot pokojnino. Čestitamo! Gospod ravnatelj ima pri nas in pri Sv. Miklavžu posestvo ter se rad peča z gospodarstvom, posebno je velik prijatelj sadjarstva, kar bo tukajšnjim okoličanom gotovo mnogo koristilo.

Ptujski „pljuvalnik“, ki čuje na ime „Štajerc“, se „čudi“, da „Gospodar“ svojim

galiskim fantom ni svetoval, naj bi pri priložnosti posegli — po nož. Mi se pa nič ne čudimo, da je s tem „pljuvalnik“ na skrivnem namignil svojim pristajem, naj oni sežejo po nož. Ne čudimo se pa zato, ker smo kaj takega od „Štajerca“ navajeni. Sicer pa je namigavanje ptujskega motovila bilo nepotrebno, zakaj njegovi privrženci so, kakor se nam poroča iz Dobrne, itak grozili z nožem, a so bili vključ temu — „zrolani“. Od tod „Štajerčeva“ jeza! Če ste res radovedni „Kam plovemo“, vam prav prijazno povemo, da rajši med rusko in japonsko brodovje, kakor pa v — nemškutarijo!

„Štajerc“ in slovenski odvetniki.

Prijatelj našega lista nam piše: „Štajerc“ vedno napada slovenske odvetnike in ščuva ljudstvo proti njim, češ, da so ti „prvaki“ pravi oderuhi, ki izsesavajo ljudstvo na nečuten način, ker svoje posle silno zaračunijo. O nemških odvetnikih pa dosledno molči in nič ne pove, kako znajo ti nemški „prvaki“. Pisec teh vrstic vposlal je neki slovenski odvetnik pisemce in mu zaračunal 1 K 20 vin., kmalu potem pa je dobil od nemškega odvetnika v Mariboru še krajše pisemce, za kar mu je leta zaračunal 3 K 4 vin. Kateri teh dveh računov je bolj masten? „Štajerc“, kaj ne, ako bi bil ta Slovenec, bi ga gotovo imenoval oderuha? Sploh pa bi bilo na času, da bi „Štajerc“, ta velikodušni prijatelj slovenskega kmeta, vendar že enkrat tudi nemške odvetnike malo pokrtačil.

Iz Ormoža se nam poroča: Pred kratkim sem se peljal mimo nemške šole v Ormožu s kolesom. A kaj se mi je zgodilo? Presneti veter mi ravno takrat klobuk odnese, ko so otroci šli iz šole. Mirno si pobere klobuk in se peljam dalje. Otroci pa za menoj s kamenjem in so kričali „Heil“. Potem sem srečal tudi otroke iz slovenske šole, ki so me pa vsi lepo pozdravili. Torej stariši otrok, pogledite razliko med otroci nemške in med otroci slovenske šole! Spametujte se! Ne dajajte otrok v nemške mučilnice, ampak v slovenske šole!

V Dramljah smo imeli dne 27. aprila občinsko volitev. Obnesla se je prav povojno, pa še bolj bi se nam bila, ko bi ne bilo par oseb stalo ob strani ptujske krote.

Imeno pri Podčetrtnu. Kakor že nekaj let, so tudi letos zadnjega aprila obhajali imlanski fantje praznik sv. Jurija in ob enem predvečer 1. majnika na lep način na prijaznem gričku pod milim nebom. Že od daleč je bilo videti plapolati zastavo bele, rdeče in modre barve, in streljanje topičev je naznanjalo, da obhajajo vrlji kmetski fantje narodnjaki kaj posebnega. Posebno vrolo so pa priredili letos že dolgo pričakovano veselico. Pa tudi udeležba je bila dokaj dobra in sicer iz Podčetrtna kakor tudi in domačega kraja. Mili glasovi narodnih pesnij so se razlegali daleč na okrog. Pri tej priliki je pozdravil g. učitelj Kobal zbrane fante in goste, nakar se je razlegal krepki „Živijo!“ Posebno hvalevredna so dekleta, katera so jako narodna in marsikateremu podčetrtskemu nemčurju ob vsaki priliki neustrašeno zasole pod nos.

Zgubljeni denar. Na sejmov dan na velikonočni torek v Guštanju je ofer Ignac Ostovršnik iz Podgorja od skupička za edino kravo, ki jo je imel, izgubil ves papirnat denar 100 K z listnico vred. Kdor je ta denar našel, naj ga blagovoli revežu poslati v Podgorje, pošta Slovenjgradec. Postavno najdnino si seveda sme pridržati.

V Kozjem se je slovesno obhajal 1. maj, da še take slovesnosti stari ljudje ne pomnijo. Topiči so na vse zgodaj pokali na Starem gradu, lepo pritrkovanje zvonov se je čulo iz župne cerkve. Vsi glasi so se združili v tihi jutranji zarji v eno melodijo, v proslavo Mariji, majnikovi Kraljici. Na tako slovesen način so menda Kozjani letos prvokrat pričeli Marijin mesec maj. Pa tudi po sosednih župnijah so gromeli topiči prav tako, kakor v rusko japonski vojski — samo le v proslavo Marije. Lepa hvala vsem tistim, ki so kaj

darovali za slovesnost 1. maja. S tem se spozna, da so vsi tisti vrlji Marijini častilci. Marija majnikova kraljica naj vam vse stisočero povrne! — Na Veterniku je umrl dne 27. aprila mlad posestnik in mizar Martin Bevc, okoli 32 let star. V kratkem krije dva mlada posestnika črna gomila. Blag jima spomin!

Proste službe. Dve mesti pisarniških pomočnikov se oddajo s 1. junijem 1905 pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Konjicah. Pogoji: Znanje obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi in pisarniška praksa v službi politične uprave. Plača mesečnih 80 in 70 kron. Prošnje naj se vložijo do 20. maja 1905 pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Konjicah.

Nemške ljudske šole v Celju — brezverske. Kaj čudne razmere vladajo v nemških ljudskih šolah v Celju v verskem oziru. V nekaterih razredih ne zapaziš niti razpela, vsled nekega sklepa učiteljskega zbora otroci pred poukom in po pouku ne molijo niti očenaša in ko se je letos nameravala vpeljati šolarska sv. maša za nemške ljudske šole, bilo je koj vse učiteljstvo po koncu, češ, kdo bi še naj po delavnikih hodil v cerkev? Zato pa se ni čuditi, da je slovenska mladina celjske okolice čim dalje bolj posurovela, ker se ji tako v teh ponemčevalnicah zamori ves verski čut. In v take šole še pošiljate vi, krščanski stariši, svoje otroke? Sramota za vsakega očeta in vsako mater, ki izroči svoj največji zaklad tej brezverski šoli!

Brežiške novice. Kakor smo poročali, našli so posestnika Jožefa Vimpolška iz Sele lansko leto, dne 9. maja v nekem potoku blizu železnice mrtvega. Ker je mož pozno v noč pil, se je mislilo, da je po nesreči padel v narasli potok in utonil. Rano, katero je imel na glavi, je lahko dobil od kakega kamna, ob katerega je zadel pri padcu. Sedaj je pa orožništvo zaprlo nekega Horvatiča iz Mihalovca, kateri je tisti večer z Vimpolškom pil in se z njim prepiral, ker ga ima na sumu, da ga je umoril.

Iz Sladke gore pri Šmarji. Minila je ostra zima in prišla je vesela spomlad. Vinograde smo dobro obdelali, veselili smo se, da bode letos vinska trta dala mnogo grozdja. Pa žalibog, naše veselje se je spremenilo v žalost. V nedeljo, dne 23. aprila, je bil hud mrz, da je precej trta pozebla. Večina reznikov in šparoni pa še sedaj meseca maja spiyo, kar kaže, da je trta suha, tudi so očesa popolnoma črna. Naši vinogradniki pravijo, da je trta pozebla meseca januarja in februarja in da zato tako slabo žene, da stara in nova trta pojde tako v nič in da je upati le slabe trgatve za prihodnjo jesen. Naši vinogradniki se s takim vzrokom močno motijo. Kajti trta ni od pozimskega časa nič pozebla, ampak trta je uničena le od lanske peronospore (arje). Le oglejmo si vinograd v nizki legi, ki ga je lani škropil izobražen vinorejec na Bobovem, kako trta tamkaj veselo poganja. Pazite, vinogradniki, da letos ne zamudite škropljenja. Ako bi še rja strla vinograde letos, potem je trta uničena. Kaj pomagajo novi nasadi, ako se ne bo prav škropilo, samo medsebojno prepiranje o trtni uši nič ne pomaga.

Nemški kmetje na Češkem so hoteli dne 23. t. m. imeti v Šenfeldu stanovsko zborovanje, na katero so povabili govornika iz Dunaja. Toda napeta nemška stranka, ki hodi za Šenererjem, tega ni dovolila in je razgnala zborovanje. Govornik iz Dunaja ni mogel govoriti. Enako ravnaajo pri nas nemški meščani in tržani. V svojem „Štajercu“ hvalijo le to, kar jim hasni ali vsaj ne škoduje, na kmeta pa se ne ozirajo!

Ljutomer — Gornja Radgona — Ormož. Dne 15. t. m. se začne v Presiki pri Ljutomeru tečaj za izsuševanje (drenažo), ki bo trajal do 20. t. m. Za ta tečaj se bode podelilo 15 ustanov po 20 K, za katere je vložiti prošnjo na deželni odbor štajerski vsaj do 8. t. m. Vse rodoljube v zgoraj imenovanih krajih pozivljamo, da naj gredo kmeč-

kim delavcem pri sestavljanju prošenj na roko! (Glej inserat!)

Za kovače! Deželni odbor razpisuje deset deželnih ustanov po 100 kron in več okrajnih ustanov za podkovače, ki se hočejo udeležiti polletnega tečaja na deželni podkovski šoli v Gradcu dne 1. julija t. l. Prošnje so vložiti do 31. t. m. Natančneje določbe so navedene v naznanilu med inserati.

Cerkvene stvari.

Duhovniške vesti. Na župnijo v Puščavi je bil dne 1. t. m. umeščen č. g. župnik Gašpar Zrnko. — Prestavljena sta: č. g. Janez Lorbek, provizor v Mariji Puščavi, kot kaplan v Griže, in č. g. Rudolf Kociper, kaplan v Grižah, v Slivnico pri Celju.

Župnijski izpit so naredili č. gg.: Roman Škerbs, kaplan v Poljčanah, Janez Vogrin, kaplan pri Sv. Petru pri Radgoni, F. Trop, korni vikar v Mariboru in Mat. Zemljich, kaplan v Št. Jakobu v Slov. gor.

Molitvenik. Za lavantinsko škofijo se tiska in izide do sv. birme nova — sedma — izdaja molitvenika „Sv. opravilo“. Rad bi bil dal v roke več gg. katehetom molitvenik že do spomladi, a ni mi bilo mogoče. Dve leti so trajala silno težavna pogajanja za enotnost besedila v stalnih molitvah po vseh škofijah. Sad tega velikega napora najdejo č. g. gospodje v dveh ravnokar v Ljubljani dotiskanih in naznanjenih molitvenikih: „Šolski molitvenik“ in „Večne življenje“ za odrasle. Kdor brž želi in potrebuje, naj seže po njih, zlasti po molitveniku za odrasle, ki je prav lep. Z g. dr. Pečjakom sva delala oba v dogovoru po istih načelih in se zatorej najini molitveniki po stalnih — po avtoriziranih škofijskih odborih prirejenih molitvah popolnoma krijejo. V tem oziru smo Slovenci — pokorni odloku Svetega odbora za obrede z dne 5. avgusta 1898 — storili jako potreben in gotovo hvalevreden korak. Tudi v drugih oddelkih se najini molitveniki v mnogočem strinjajo. Sicer pa bode za razmere lavantinske škofije umestnejše „Sveto opravilo“ v tem oziru, ker se poleg katekizma drži tudi lavantinskih sinodalnih določb in jih želi — v kolikor spadajo v delokrog molitvenika — v soglasju z istotako na novo prirejeno in že potrjeno izdajo oficijelnega „Sv. opravila“ nekako popularizirati. Zlasti v zadnji sinodalni knjigi je več takih določb, na katere bode vsekako potrebno že šolarje opozoriti in privaditi. Zavaljo tega je dobro, ako počakajo pred vsem gg. katehetje naše škofije na „Sveto opravilo“. Prečastito knezoškofijstvo je odobrilo molitvenik takole: „Kn.-šk. ordinarijat prav rad dovoli . . . da se za šolarje in odrasle najpripravnější molitvenik „Sveto opravilo“ sedmič natisne. Ker se ta predelana in popravljena izdaja tesno naslanja na novi katekizem in na večje „Sveto opravilo“, ki je določeno za očitno službo božjo v naši škofiji, zato bodo č. gg. katehetje dobro storili, ako bodo na to gledali, da bodo vsi šolarji, ki se poslužujejo slovenskih molitvenikov, pri očitni službi božji imeli to novo izdajo „Svetega opravila.“ Bog blagoslovi vas in vse, ki se bodo vašega molitvenika posluževali!“ — Ker pri vsem velikem naporu in obilnih stroških nisem nikoli iskal svojega dobička, upam, da bodo verniki radi segli po Svetem opravilu, kadar izide in da ga bodo spoštovani stariši na priporočilo mojih č. gg. duhovnih sobratov šolarjem tako naročali, da ga bode res imel kolikor mogoče vsak učenec. Kadar izide, se bode naznanilo v „Slov. Gospodarju.“ Zalogo bo imela zopet tiskarna sv. Cirila. Pripomnim še, da se bodo tudi molitvice v spopolnjenem „Dostavku“ nove izdaje katekizma strinjale z našimi molitveniki. Pesmi v Svetem opravilu so vzete iz ljudske pesmarice, ki je potrjena od peterih škofij in kar se naj uvažuje pri šolarskih svetih mašah. Jožef Čede, župnik.

Društvena poročila.

V Nazarjih v Savinjski dolini je bila ustanovljena na belo nedeljo mladeniška družba. Srca in obrazi so vsem družnikom igrali ve-

selja. Celi nastop 29terih fantov bil je prazničen. Slavnost je na vse pričujoče napravila prav dober utis.

Cezanjevci pri Ljutomeru. Naše gasilno društvo si je oskrbelo novo brizgalnico, katero je izdelala tvrdka Flader v Sorgentalu na Češkem za okroglih 1800 K. Že dne 11. nov. 1904 so jo med gromenjem topičev gasilci slovesno pripeljali iz ljutomerskega kolo-dvora v Cezanjevce. Da bi božja vsemogočna roka podpirala človekoljubno delovanje gasilnega društva, so požarniki naprosili vlč. g. dekana Jurkoviča, da naj pokliče blagoslov božji iz nebes na novo brizgalnico. K tej izredni slovesnosti, ki se je vršila ob desetletnici obstanka tega društva, je društvo povabilo vlč. g. duhovnike, vse narodne požarne brambe na Murskem polju, ljutomersko pevsko društvo, veteransko društvo od Sv. Tomaža in še drugo gospodo in sosedstvo. V nedeljo, dne 30. aprila t. l. popoldne je bilo v Cezanjevcih zbrano mnogo občinstva. Desetletni blagajnik in izvršujoči ud gasilnega društva Du naj pozdravi v navdušenih besedah cezanjevskega rojaka g. dr. Fr. Feuš, bogoslovnega profesorja iz Maribora, vlč. g. dekana, križevskega župnika g. Weixla, upokojenega župnika g. Skuhala in domače gg. kapelane, nadalje pozdravi vsa častno zastopana bratska gasilna društva iz ljutomerske, križevske in šentjurske župnije, kakor tudi druga povabljenega društva in zbrano občinstvo, ter v kratkih in lepih besedah oriše desetletno delovanje društva. Nato blagoslovi vlč. g. dekan ob asistenci šestih duhovnikov lepo in zelo rabno brizgalnico. Slavnostni govornik, g. kapelan Kociper, čestita društvu, da si je z vse hvale vredno štedljivostjo vedelo oskrbeti to krasno in na Murskem polju gotovo najbolj rabno brizgalnico in jo dalo blagosloviti, trdno zaupajoč, da je vse odvisno od blagoslova in pomoči božje. Z blagoslovljeno brizgalnico je društvo dobilo mogočnega zaveznika zoper sovražni element ogenj, ki povzroča toliko nesreč in žalosti, če preskoči meje svojega namena. Da se izbruhli ogenj more zadušiti, ali vsaj omejiti, da se more rešiti življenje in kolikor možno premoženje ponesrečenih pogo-relcev, je treba izurjenega, s primernim orodjem preskrbljenega moštva pod modrim vodstvom. Nastala so sredi preteklega 19. stoletja gasilna društva. Kakor se pri marsikaterem kulturnem pojavu častno in na prvem mestu imenuje ime kakega meniha ali duhovnika, ki je prvi zamislil pomembno, srečno misel, tako tudi kronika požarnih bramb častno imenuje kot začetnike pariške menihe, ki so že v 16. in 17. stoletju sprožili misel o takih društvih ter jo skušali uresničiti. Najbolj in najhitreje se je požarnobrambovsko gibanje razširilo v Nemčiji. Glavni povod k temu je pač dal grozoviti požar, ki je od 5. do 8. maja l. 1842. razsajal v bogatem trgovinskem mestu Hamburgu. Že leto dni poprej je bilo ustanovljeno prvo prostovoljno gasilno društvo na nemških tleh, in sicer v mestu Meissen, l. 1846 pa v Durlachu in Rastattu, l. 1848. v Speyeru in l. 1848. v Avgsburgu. V nekaj letih ni bilo več mesta, ne trga, ne večje vasi, kjer ne bi imeli kake požarne brambe. Dandanes imamo trojne požarne brambe: prostovoljne, obvezne in po poklicu. Prostovoljne požarne brambe so društva, katerih udje se zavežejo, da hočejo na podlagi društvenih pravil v slučaju požara ponesrečenim hiteti na pomoč. Gasilci nimajo nobene plače in društvene zadeve si oskrbujejo in uravnavajo popolnoma samostojno. Pri obveznih brambah, ki so vpeljane v nekaterih državah, se morajo moške in mladeniči gotove starosti po postavi ali po redarskem redu izuriti v ognjegasnem poslu ter v požaru priskočiti na pomoč. Njih zadeve uravnava občinski odbor. Udje požarnih bramb po poklicu se pogodijo z mestnim svetom, da so za primerno plačo vselej in povsod pripravljeni gasiti ogenj. Častnike in podšarže jim imenuje mestni svet. Prostovoljna in obvezna gasilna društva so valed novodobnega stremljenja po celokupnosti že vsepovsod zdru-

žena v deželne zveze. Leta 1903 so na Nemškem šteli 1.509.333 požarnikov. V avstrijski državni ognjegasni zvezi je bilo l. 1003 4533 prostovoljnih, 54 obveznih in 4 požarne brambe po poklicu. Mož je zveza štela 220.401. Društvenih časnikov in listov se tiska in razširja že nad 30. Velikega pomena je zlasti leta 1889 ustanovljeni mednarodni gasilni kongres, ki je leta 1901 zboroval v Berlinu in leta 1903 pa v Londonu. Na lepem Murskem polju so se gasilna društva začela ustanavljati pred 15 leti. Častno in pohvalno moramo imenovati ljutomersko okrajno posojilnico, ki je okoličane spodbujala k temu in novim društvom dajala gnotne podpore. Prvo gasilno društvo je bilo ustanovljeno na Ovenu, potem pri Sv. Križu in sedaj jih je mnogo. Samo v ljutomerski župniji so štiri gasilna društva, ki delujejo po gestu: Boga v čast, bližnjemu v pomoč! Pod varstvom sv. mučenca, srčnega vojaškega načelnika Florijana, ki je bil l. 304. utopljen v Anizi na Nižje Avstrijskem, so vsa gasilna društva, saj se pozdravljajo: „Pomoz' Bog in sv. Florijan!“ Želimo, da bi sv. Florijan varoval lepe Cezanjevce ognja, srčno želimo, da ne bi nikdar trebalo nove brizgalnice rabiti v resnem slučaju, če pa bi kdaj to dopadlo večnemu Bogu, potem pa naj deluje ta blagoslovljena brizgalnica pod zaščitno roko sv. Florijana v čast božjo in bližnjemu v pomoč.

Bratje, mi kot krepka četa,
Bodi dan al' bodi noč,
Brez bojazni, brez trepetu
Bratu brat gre na pomoč!

Takoj zapoje moški pevski zbor pod vodstvom g. Zacherla sklepne besede govornikov. Sledila je nato domača zabava pri načelniku Vunderlu. To je bil dan veselja, kakoršnih smo v Cezanjevcih še malo doživeli!

Gospodarske stvari.

Absolventje mlekarkega tečaja v Logatcu na Kranjskem so gg.: Sajko Matija iz Studenic pri Poljčanah, Stajersko, Kores Ivan iz Tlak pri Rogatcu na Stajerskem, Bohavšek Franc in Sever Anton iz Brezovice pri Ljubljani, Geržel Jakob iz Gorenj pri Postojni, Gregorič Alojz iz Podkorena, Jane Ivan iz Mošej pri Radoljici, Karbar Ivan iz Most pri Komendi, Kunstek Anton iz Št. Vida pri Zatičini, Rožič Tomaž iz Mengša, Tršar Iv. iz Broda pri Logatcu in Vidmar Ivan iz Izlake pri Zagorju ob Savi. Poučen izlet je priredil mlekarški tečaj iz Logatca in sicer v Postojno, kjer so si učenci ogledali bleve pri g. Deklevi in dež poslancu Arko-tu. Obiskali so dalje sicer v Hruševji, kobilarno v Prestranku in mlekarstvo v Kočah. Izpit prvega mlekarkega tečaja v Logatcu na Kranjskem. Dne 19. aprila je bil Logatec praznično oblečen. Raz hiše so ponosno plapolale zastave, Logatčanom si lahko bral na obrazu ono veselje, ki se poraja samo takrat, ko se zgodi kaj posebnega in rodoljubi so prihiteli od raznih strani, da zapišejo ta dan z zlatimi črkami v zgodovino slovenskega naroda. . . . V Logatcu se je vršil izpit prvega obsežnega mlekarkega tečaja. Ta trenutek je za razvoj našega narodnega gospodarstva bolj pomemben, kot bi mislil človek na prvi hip. Naše mlekarstvo se je dosedaj sicer hitelo razvijati, vendar pa je zelo trpelo na tem, da ni imelo zmožnih strokovnjakov. Na slepo srečo so ljudje snovali mlekarne in v njih so zagospodarili velikokrat ljudje, ki niso imeli najmanjšega pojma o mlekarstvu, in ki tudi niso bili zmožni v tej stroki napredovati. Znano pa je, da če slepec slepce vodi, da vsi v jamo padejo. In tako se je zgodilo velikokrat našim mlekarjem, da so propadle ali pa hirale. Danes je kranjska kmetijska družba temu vsaj deloma opomogla. Mlekarški tečaj od 7—8 tednov, ki ga je uvedla v Dol. Logatcu je končan in vodja tega tečaja, mlekarški nadzornik gosp. Legvart, pošilja med ljudstvo prvih dvanajst apostolov mlekarstva. Srečo so se ti mladi pionirji zbrali v logaški občinski pisarni, da pokažejo svoje znanje in dobe spričevala. Mlekarški nadzornik Legvart pozdravi navzoče: vladnega svetnika viteza Laschan-a, podpredsednika kmetijske družbe, drž. in dež. poslanca Povšeta, državnega poslanca dr. Žitnik-a, dež.

poslanca Fran Arko-ta, ravnatelja Pirc-a, okr. glavarja Kremenšek-a, komisarja Domicelj-a, ravnatelja Rozman-a, župana Mulej-a in druge. Nato poroča o tečaju in njegovih učnih uspehih, na kar se začne javna skušnja. Izpraševali so poleg g. Legvarta še živinozdravnik g. Majdič, podjetnik gosp. Ivančič in učitelj Gabrovšek. Učenci so odgovarjali z nepopisno dobrim znanjem. Neizvedenec, ki je te učence poslušal, si je moral misliti: to kar ti znajo, je zame skoraj sama španska vas; saj pa je naravnost čudovito, da so mogli tekom par tednov popolnoma priproste ljudi, od katerih začetkoma vsi niti pisati niso znali, naučiti neke praktične stvari o mlekarstvu, ampak tudi pojme o tako teoretičnih predmetih kot so n. pr. kemija in bakterijologija. Ni čuda, da so vsi navzoči strmeče občudovali uspehe, in da je strokovnjak državni poslanec Povše dejal, da on na dveletni gospodarski šoli, ki jo je svoj čas vodil, ni nikdar slišal učencev odgovarjati s tako izbornim uspehom. Zato pa se je tudi ta gospod kot predsednik c. kr. kmetijske družbe najtopleje zahvaljeval vsem, ki so pripomogli, da je ta prvi poskus mlekarke šole tako krasno uspel, v prvi vrsti živinozdravniku g. Majdiču, kot predsedniku logaške mlekarne, g. Ivančiču kot učitelju in g. učitelju Gabrovšku, dalje g. Muleju kot zastopniku občine, ki je z vsemi silami podpirala priliko učenja ukaželjne mladine, in končno vladnemu zastopniku gospodu svetniku vitezu Laschanu. Zadnjega je osobito prosil, da naj sporoči tudi ministrstvu o tem, o čemur se je danes sam prepričal, namreč, o krasnem uspehu. Naj pa tudi izposluje od vlade, da ne bo ta prvi tečaj zadnji. „Zopet bomo potrkali na vrata“, dejal je g. Povše, „tako večkratni tečaji bodo najboljše pospeševalci našega mlekarstva. S tem bomo najboljše prodrli v ljudstvo in dali najboljšo priliko, da se izvezbajo vsaj v eni stroki ukaželjni učenci.“ Govornik se na to zahvali še g. Legvartu. Vladni svetnik Laschan se zahvali za prireditev c. kr. kmetijski družbi in učiteljem, ter pravi: „Mlekarstvo je v naši deželi največjega pomena, a zanj treba strokovnjaških moči. Ti so bili tukaj učenci, zunaj naj bodo učitelji, ki naj vse to, kar so se v tečaju naučili, sporoče sorojakom“. Na to so si gostje ogledali malo razstavo mlečnih izdelkov, ki so jo priredili učenci. Mlekarški nadzornik je še spregovoril par besed učencem v slovo in lepa slavnost je bila končana.

Bikorejska zadruga v Slov.-Gradcu.

Pod posredovanjem deželnega potovalnega učitelja g. Martina Jelovška se je v Slov.-Gradcu sodnijski okraj Slovenj-Gradec ustanovila dne 26. aprila „zadruga za rejo bikov“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom. Zadruga ima svoj sedež v Slov.-Gradcu in obseže občine Slov.-Gradec, Staritrg, Vrhe in ima namen, povzdigniti govedorejo s tem, da bi se v zadostnem številu skupno nakupovali in redili plemenski biki marijadvorske pasme. Predstojništvo zadruge obstoji iz 6 udov in 3 namestnikov. Izvoljeni so bili: Avgust Günther, kot predsednik; Janez Schöndorfer, kot namestnik; Janez Kramer, tajnik in blagajnik; Ernst Goll, Janez Schuller, Paul Popič, kot udi; Franc Wodounig, Janez Friedl, Otakar Reitter, kot namestniki. Razsodnja obstoji iz 3 udov in 2 namestnikov. Izvoljeni so: Adalbert Steinbauer, Franc Pototschnig, Janez Konečnik, kot udi; Franc Lobe, Frid. Pruš, kot namestnika. Eden opravljeni delež znes 10 K, pristopnina 2 K, letnina za vsako v letni zadrugi spisek vpisano kravo ali telico 1 K 20 v. Dosedaj je 17 udov pristopilo.

Društvena naznanila.

Slov. gospodarsko in izobraževalno društvo „Skala“ pri Sv. Petru niže Maribora ima 7. majnika po večernicah v društveni sobi poučni shod in razgovor o poletnem društvenem delovanju. Člani pridite polnoštevilno.

Vabilo k IV. rednemu občnemu zboru „Kmetijske zadruge za Slovenjgradec in okolico“, kateri se vrši v nedeljo dne 14. maja ob 3. uri popoldan v lastnih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva. 2. Potrčilo letnega računa za l. 1904. 3. Volitev načelstva. 4. Razdelitev čistega dobička. 5. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi načelstvo. F. Verdnik, J. Kac.

